

1893-2008

Gyülekezeti Hírmondó

2008. Nyár

4. évf. 2. szám

Igei köszöntő

„Ha élünk, az Úrnak élünk” (Róm. 14:8.)

Pál mindent Krisztusban tett. Szinte nincs egyetlen tevékenysége sem, melyről azt olvasnánk leveleiben, hogy nem Krisztusban vitte azt végbe. Pál Krisztus állandó jelenlétében élt. Számára Krisztus nem egy távollévő vagy csak a mennyben élő valóság. A mindennapok eseményeiben úgy él vele, mint bármelyik közvetlen ismerősével.

Az élő Krisztus az őt átformáló, megújító erő, aki gondolatát, akaratát, szenvedéseit, sikereit, életének eseményeit átfogja és meghatározza. Pál az élő Krisztus által vezetettnek tudja magát.

Jézus azt igényelte a tanítványaitól, hogy az Ő állandó jelenlétében éljenek. Ő tanítványai számára minden tettüket és gondolatukat meghatározó hatalom. A Krisztusban léte az egész életnek a Krisztussal való állandó kapcsolatát jelenti. Pál munkáját annak tudatában végezte, hogy Krisztus Lelke benne munkálkodott. „Akiben nincs a Krisztus Lelke, az nem az övé.” Római levél 8:9. A Krisztushoz való kötöttsége az Ő Lelkében való részesedést jelenti. Az élő Jézussal való együttlétre hívja fel a gyülekezet figyelmét is: „Aki meg is

erősít titeket mindvégig feddhetetlenségben a mi Urunk Jézus Krisztusnak napján. Hű az Isten, aki elhívott titeket az ő fiával, a mi Urunk Jézus Krisztussal való közösségre.” (I. Kor.1:8-9.)

A gyülekezet élő Urával együtt járó gyülekezet.

Sarkadi Nagy Pál

Reményik Sándor: Vizek, ha találkoznak

Harsogva jó két vadpatak,
Egy harmadik, egy negyedik,
Külön kis völgyből mindenik,
De egymás felé tartanak.
Alább a sodruk sebesebb,
Alább már malmot hajtanak,
Fűrészelt lendítnek rönkököt vágni.
Mennek - és nem fognak megállni.
A forráspontjuk messze – messze
Rejlik az Ünökő alatt.
Egyiké itt, a másiké amott,
De álmukban már látják társukat,
akihez vágy ragadja őket,
S a testvér felé küzdik magukat.
Vadul birkóznak fával, kövel,

És győznek - egyesült erővel.

A gyülekezet életéből

Népmozgalmi adatok

Eltemettük:

Kiss Ferencné, Kallai Imre, Tóth Imre,
Hargitai Emilné, Németh Ferenc, Császár
József, Nyerges Károlyné, Hinkel Henrik,
Bukó László, Nagy Zoltán, Avar Ferencné,
Papp Józsefné, Gonda Sándorné

Megkereszteltük:

Botos György Árpád, Szabó László, Bogya
Krisztián, Tisza Martin, Dacsef Simon Erik,
Farkas Beatrix, Encsev Róbert Sztoján,
Menhard Mihály, Miletics Tamás, Pandur
Judit, Németh László, Markó Attila, Kálmán
Gergely, Kiss Boglárka Laura, Szász Bianka,
Folberth Petra, Terebessy Kinga Magdolna,
Határi Lilian Josefin, Lőcsei Bálint Mátyás
Miczura Albert

Megeskestük:

Bodnár Norbert és Dallos Emese, Menhard
Mihály és Villányi Emese, Stefan Altwig és
Liszky Veronika

Konfirmáltak:

Jánosik Mihály, Kiss Gergő, Markó Attila,
Májér Máté, Menhard Mihály, Miletics Tamás,
Nemes Gergely, Németh Kálmán, Németh
László, Susa Tamás, Tóth Attila, Dávid
Zsuzsanna, Godó Kinga, dr. Görcsös Tímea,
Kovács Noémi, Martsa Dóra, Pandur Judit,
Réti Szilvia, Sziliné dr. Bán Gyöngyvér

2008 tavaszi gyülekezeti eseményei

Április 5. ifjúsági csendesnap Takaró Károly
kelenföldi lelkipásztor és Takaró Mihály
szolgálatával,

Április 6. Sípos István nagybányai esperes úr
vendégszolgálatával,

Április 27. kanonika vizitációt tartott
gyülekezetünkben Kiss László egyházmegyei
főjegyző és Dr. Mészáros István egyházmegyei
gondnok,

Május 4. konfirmáció,

Május 19. a Budapest-Déli Református
Egyházmegye Közgyűlése templomunkban

A Presbitérium

Bolla Gábor

Budapesten születtem 1974. október 21-én.

Környezetmérnökként végeztem, hosszabb
ideig laboratóriumi analitikusként dolgoztam,
ma egy analitikai berendezéseket forgalmazó
és szervizelő cég üzletkötője és szakmai
tanácsadója vagyok.

Feleségemmel és két fiammal együtt Pesterzsébeten élek.

Gyermekkoromat Százhalombattán töltöttem átlagos lakótelepi panellakásban. Szüleim a hitéletet tiszteletben tartó, de nem gyakorló emberek voltak, így neveltetésem hitoktatástól és templomtól távol zajlott. Figyelmemet a hit és a vallásos élet felé egyedül apai nagymamám próbálta fordítani, aki mélyen hívő keresztény asszony volt. A földrajzi távolság miatt azonban gyerekként nem tudott rám alapvető hatást gyakorolni.

Érdeklődésem a hit és a lélek kérdései iránt korai felnőttkoromban erősödött fel újra. Az inspirációt nagyrészt egykori középiskolai tanulótársamnak köszönhetem, aki már tagja volt a gyülekezetnek és gyakran elhívott a pesterzsébeti templomba.

Érdeklődőből rövid idő alatt rendszeres templomba járó lettem, majd pótolva az elmaradt keresztséget és konfirmációt, én magam is a gyülekezet tagja lehettem. A kezdeti inspirációból mély kapcsolat született, és egykori iskolatársam ma már feleségem és gyermekeim édesanyja. Életem sokat épülhetett, gazdagodhatott azóta, hogy a hit és egy keresztyén közösség részese lettem. Remélem, hogy ezt a lelki tartalmat képes leszek tovább adni gyermekeimnek. Hálás vagyok feleségemnek, a gyülekezet lelki pásztorainak és számos tagjának, hogy segítettek, befogadtak, irányt mutatnak ma is.

Áldás, békesség

Bolla Gábor

A gyülekezet tagjai mesélik...

Nyári táborok terve

Kedves Testvéreim!

A 2008. évben 4 nyári hittanos és ifjúsági tábort szervez gyülekezetünk. Június 23-29. között a kisebbik ifjúsági közösségünk Balatonfüzfőre megy, hetünk témája: Emberi kapcsolatok a Biblia mérlegén. Kedden a barátságról hallunk, a szerdai nap előadásának címe: párkapcsolat a hívő ember életében. Csütörtökön: elrontott emberi kapcsolataink Isten mércéje szerinti rendezése, pénteken „Mit jelent a lelki testvér?” címmel hallunk előadást.

Az alkalmakat fiatal református lelkipásztorok tartják. Tovább színesíti hetünket a néptánc tanulás, irodalmi est, természetesen a Balaton; tervezünk kirándulás Tihanyba, Balatonfüredre, Herendre.

Július 2-5. között Kisújszállásra visszük hittanosainkat.

A 6-14 év közötti gyermekeink Pál apostol életének fontos eseményeiről hallhatnak délelőttönként, az esti áhítatok témája pedig a különböző égitestek jelentéseik és mondanivalóik a Bibliában. Táborunkat gazdagítja a kézműves foglalkozás, lovaglás, kirándulás, az elmaradhatatlan piktogram, számháború és természetesen a strandolás.

Július 21-28. között a nagyobbik ifjúsági kör tartja Dömsödön a szokásos évi csendes hetét. Ennek témája: a növekedés. Előadóink: a keddi napon Kálmán Péter, aki a „Közösség és növekedés”, szerdán Kálmán Béla; „Lelki életem növekedésének fontossága, szükségszerűsége” címen tart előadást. Csütörtökön Takaró Károly püspök úr szolgál közöttünk, választ keresve a nehéz kérdésre: „Mi áll a lelki növekedésem útjában?” A pénteki előadó Takaró Tamás esperes úr, előadásának címe: „Növekedjetek a kegyelemben”. Szombaton gyülekezeti-családi napot tartunk, közösségünk vendége Dr. Hegedűs Loránt püspök úr, aki „A növekedő élet szépsége, öröme, békessége” című előadásával szolgál közöttünk. Vasárnap délután 5 órától hallható Takaró Mihály

irodalmi estje, melynek témája: „Látható-e az író-költő Wass Albert életében egyfajta-keresztyén értelemben vett növekedés?”. Táborunkat gazdagítja táncház, baranta, sport, fürdés. Szombati és vasárnapi előadásokra szeretettel várjuk testvéreinket is! Tisztelettel kérem, jöveteli szándékát legyen kedves jelezni nálam. Az elhangzott előadásokat idén is rögzítjük, és késő ősszel igyekszünk DVD formájában megjelentetni. Augusztus 31. és szeptember 7. között a nagyobbik ifjúság erdélyi körútra megy. Tervezett állomásaink: Arad, Vajdahunyad, Gyulafehérvár, Magyarigen, Gyergyó-szentmiklós, Békás-szoros, Gyilkos-tó, Csíksomlyó, „Nyereg”, Marosvásárhely, Kolozsvár, Nagyvárad. Kérjük kedves testvéreinket, hogy imádságos szívvel gondoljanak gyülekezetünk gyermek és ifjúsági heteire.

Ifj. Takaró Tamás

Kitekintő

Évfordulók június 15-től szeptember 1-ig

Június 15.

1893 (115 éve történt)

Budapesten meghalt Erkel Ferenc zeneszerző, a nemzeti opera megteremtője, a magyar Himnusz megzenésítője.

Június 16.

1958 (50 éve történt)

Nagy Imrét, az 1956-os forradalom miniszterelnökét, magyar reformkommunista politikust titkos per után kivégezték a Budapesti Országos Börtönben Gimes Miklóssal és Maléter Pállal együtt.

Június 30.

1853 (155 éve történt)

Teleki Blanka grófnőt tíz év várfogságra ítélték, magyar szellemű leánynevelés vádjával

Augusztus 15.

1038 (970 éve történt)

Esztergomban meghalt I. (Szent) István, Magyarország első királya

Stróbl Alajos Szent István király szobra a Halászbástyán

Augusztus 22.

1888 (120 éve történt)

Meghalt Trefort Ágoston művelődéspolitikus, publicista, miniszter, akadémikus, az MTA elnöke.

Augusztus 23.

1943 (65 éve történt)

A Püski Sándor vezette Magyar Élet könyvbarátainak társasága és a Soli Deo Gloria Szövetség történelmi jelentőségű ifjúsági találkozót rendezett Balatonszárszón.

Augusztus 30.

1773 (235 éve történt)

Megszületett Pollack Mihály építőművész, a magyar klasszicista építészet jelentős alakja, a Nemzeti Múzeum és a Vigadó építője.

A pesti Vigadó

A balatonszárszói Soli Deo Gloria üdülőtelep története

Ma már egyházi körökben is, főképp a fiatalok között ismeretlen ez a jelző, hogy SDG-s, mert nagyon régen 1921-ben kezdődött. Trianon után, amikor még nagyon fájdalmas a történelmi Magyarország széthullása, hiszen mintegy kétmillió magyar református kénytelen más országokban élni. Sok belső baj, reménytelenség, teológiai racionalizmus és liberalizmus feszíti és gyengíti a magyar református egyházat, akkor támad egy kicsiny mustármagnyi hit: a balatonkiliti teológus konferencián Töltéssy Zoltán vezetésével néhány teológus felismeri, hogy egyházuk és szolgálatuk jövője csak belső megújulással, az élő Krisztussal összeköttetésben lehetséges. Igehirdetésük és minden más egyházi tevékenységük csak egyedül Isten dicsőségére történhet. Ezért alakult meg a Soli Deo Gloria Diákszövetség. Soli Deo Gloria: Kálvin János jelmondata, jelvénye: az égő szívet tartó kéz jelenti, hogy fogadalmam: "...szívemet égő áldozatul az Úrnak szentelem: Istennek dicsőséget adva 2Tim2,3. Te azért a munka terhéért hordozzad, mint a Jézus Krisztus jó vitéze". Felelősen élni, tenni, szolgálni másokért...

Megemlítek néhányat munkatársai közül, mint egyházunk akkori jeleseit. Elsősorban Dobos Károly, Ecsedy Aladár, Szüts Ernő, Balogh Vilmos, Batta Zoltán, Vasady Béla,

Ury Ferenc, Nagy András erdélyi lelkész, Csontos Béla, Jeszenszky József, Halasy Miklós és László Ödön.

1925-ben már eldől: a Szövetség ne csak a teológusok, hanem az egész magyar református diákság szervezete legyen. Az alapszabály szerint a mozgalom immár a Magyar Református Diákok Soli Deo Gloria Szövetsége címet viseli. Fő célja: a református keresztyénség világnézeti és erkölcsi téren való propagálása. Tömöríteni kívánja azokat a diákokat, akik imádságos és biblia olvasó lélekkel készülnek a jövő küzdelmeire. Konferenciát szerveznek Göncön, majd Wekerle-telepen és már körvonalazódik, hogy szükség van egy állandó konferencia telepre, mely a diákok széles tömegét képes befogadni. Töltéssy és Dobos Károly stipendiummal az USA-ban, Pittsburgh-ben tanul és itt születik meg a sáfársági mozgalom. Ők elhatározzák, hogy jövedelmük 10%-át Isten dicsőségére adják. Ebből az összegyűjtött tizedükből (ittthon Ecsedy Aladár kezelte) kinyomtatják Szüts Ernő: Győzelem a halál felett című nagyszerű kis könyvét, mely hamar elfogyott. Majd Töltéssy megbízza vitéz Komáromi Jánost, hogy a könyv hasznából és az ő általa adott 50 dollárból, valamint Dobos Károly adományából, 80 dollárból "...szerezze meg Csonka Magyarország legfelségesebb pontján szövetségünk számára azt a darab földet, ami nyaralója, konferencia helye és sporttelepe lesz a szövetség tagjainak. Egyben felszólította őket, hogy kapcsolódjanak be a Sáfársági mozgalomba, amit minden SDG-s még senior korában is kötelességének érzett. 1927-ben az SDG Szövetségnek mintegy ezer tagja van, 1937-ben 4150, a három utazó titkár munkája nyomán 63 városban 260 különböző csoport működött. 1939-ben 7000 és az 1940-es években már 8-9000 között mozog a taglétszám.

Így vette meg 1928-ban a Szövetség Balatonszárszón a Nefejejs villát a Pusztavölgyi soron, egy hosszú nadrágszűj telekkel. Ez az Üdülőtelep a negyvenes években már 5 hold vízparti telekkel is rendelkező Konferencia Központ lett. Itt a diákok számára, egyszerű körülmények között, olcsó lehetőséget biztosítottak a testi - lelki

felüdülés számára. A Telep jelentőségét mutatja, hogy területén fennállása alatt kétszáznál több konferenciát tartottak, s ez minimálisan 20 000 résztvevőt jelent. Ezek a fiatalok életük egyik legkedvesebb élményének tekintik azt a pár napot, amit itt tölthettek. Sokan voltak akik gondolkodásmódjuk megváltozását, megtérésüket köszönhették egy - egy konferencián való részvételükkel. Ezzel együtt itt kezdtek megismerni a magyar élet valóságával, értékeivel, hibáival, a változtatás elképzelt módozataival.

Minden nyáron külön konferenciái voltak a középiskolás diákoknak, külön fiúknak, lányoknak, alsósoknak (10-14 év), felsősöknek (14-18 év). De legnagyobb hangsúly minden évben az egyetemisták, főiskolások konferenciáira esett. Előadók között püspökök, egyetemi professzorok, lelkesek, írók, művészek találhatók. Minden konferencia nap a reggelizés után biblia tanulmánnyal kezdődött. 10-15 fős csoportokban a telep területén elszéledve ugyanazt a bibliai textust vették sorra minden csoportban. A magyarázatot megbeszélés követte. Délelőtt előadás hangzott el hozzászólásokkal, vitákkal. A délután szabad volt fürdésre, játékokra, kirándulásra. Este felé még egy előadás volt, vacsora után pedig tábori tűz műsorral (mese és versmondás), népdalokkal, zsoltárokkal. Itt különösen Balla Péter népdaltanításai voltak élvezetesekek.

1934-ben a Szövetségben egy bizonyos generáció váltás is végbemegy. Új korszak veszi kezdetét a főtitkár Dr. Soos Géza lesz, aki élő hitével, lelkes Igehirdetéseivel, személyiségének tüzevel és önmagát nem kímélő áldozatvállalásával kimagasló vezetője lesz az értelmiségi ifjúságnak.

Szárszó a diákok sáfársági filléreiből tovább fejlődött. A kezdet sátor-tábor után három fabarakk épült. Mindegyikben 40 férőhely, húszan alul, húszan felül szalmazsákokon. Igazán a legpuritánabb módon, ami bizonyította, hogy itt azon van a hangsúly, ami a lelkekben történik, a külsőségek másodrendűek. Az előadó és ebédlő helyiség a telep közepén, a völgyben volt, egyik

oldalán nyitott fabarakk asztalokkal és lócákkal. 1937-ben épült két somogyi stílusú téglapépület 92 férőhellyel. 1947-ben pedig új konyha a Nefelejts villa mellett. Minden bővítéshez a szövetség tagjai járultak hozzá egy-egy négyszögöl föld árának megajánlásával és kifizetésével, gyümölcsfa csemeték megvételeivel és elültetésével. A földterület megmunkálásában is a konferenciázó diákok segítettek. Az egész telep diákok filléreiből és a felnőtt SDG-sek sáfáradományából tartotta fenn magát. A mindenkori üdülőtábornak kellett gondoskodnia az elhelyezésről, a főzésről, a községi bejelentkezésekről, az utazási igazolásokról, a konyhakert gondozásáról, a gondnok elszámoltatásáról, majd a háború után az élelmiszerjegyek rendezéséről.

A szárszói konferenciák alapvetően a diákság lelki életének kérdéseivel foglalkoztak. Az SDG szövetség ünnepélyesen felavatott tagjai vállalták a rendszeres bibliaolvasást s minden kérdésükre keresték az Isten ígéje szerinti választ. Ez az alapvető elkötelezettség azonban nem lett világtól elforduló, szemellenzős magatartássá, sőt a teljes életre törekvés arra kötelezett, hogy az élet minden területén, a társadalom, a család, a hivatás, az erkölcsi tisztaság és a magyarság nehéz kérdéseire is keressék a hívó ember számára elfogadható választ.

1934-ben indult meg a kezdeményezés "Magyar Testvériség Konferencia" néven, amelyik a diákok mellett a paraszt és iparos fiatalokat is hívta, hogy a fennálló társadalmi különbségeket, áthidalásuk módját és lehetőségeit közösen tárgyalják meg. Ezeknek a konferenciáknak beérett gyümölcse lett az 1942-es és '43-as népi írók konferenciája. E két híressé lett konferencia előkészítésében nagy szerepe volt Kabay Márton körének. Egyik legfontosabb tettük, hogy szoros kapcsolatot teremtettek a Magyar Élet kiadóval, ezáltal a népi írókkal. A kiadó tulajdonosa Püski Sándor számtalan előadást tartott már a Szövetségben és így lett a Magyar Élet Konferenciák egyik fő szervezője.

Ilyen előzmények után került sor az 1942. évi munkás, paraszt, értelmiségi együttlétre. Rendkívüli jelentőségű volt a kb. 130-150

résztevő együttléte és vitája. Kiss Sándor bevezetőjében hangsúlyozta, hogy a feladat: megoldás keresés az eljövendő Magyarország felépítéséhez. Veress Péter összefoglalójában szükségesnek ítélte a munkás, paraszt, értelmiségi fiatalok további találkozásait. E februári találkozón Soos Géza meghívta a jelenlévőket a június végi Magyar Élet Táborra, melynek jelszava: "Ifjúság a magyar szellemért" volt, erre mintegy 300-an jöttek össze írók, nevelők, lelkesek, szellemi és fizikai munkások, ipari tanulók, diákok és parasztfiatalok. A fő előadó Németh László volt. Előadásának címe: Érték és igazság a magyar irodalomban és a történetírásban. A hallgatóság megtelik kíváncsi érdeklődéssel. Nem az író sztárnak kijáró érdeklődés ez, inkább a szellem iránti heves nyugtalanság az iránt a magyar szellem iránt, amelynek egyik képviselője Németh László. Látszatra fiatal, alig valamivel több 40 évesnél, de mi van e mögött a 40 év mögött? Kutató tekintetében egy gyermek pajkossága villan, örök diákra emlékeztet hajlott testtartásával. Ez volna a rettegett kritikus, aki Dávidként vállalkozott arra, hogy leterítse a Góliáth Szekfü Gyulát, ez volna az, aki megteremtette korunkban a komoly színikritikát, s akinek minden műve vihart támaszt az irodalmi közéletben. Németh László az új magyar történelmi érzés kialakításáról beszélt. Az írói igazságszeretetet állította oda legfőbb zsinórmérték gyanánt minden szellemi munkás szeme elé, mert ebben látja a legjobb ellenszert a kor betegségeire. Szerinte újra kell fogalmaznunk történelmi hivatásunkat. Ha felfedezzük a magyarság mély belső értékeit, a népi kultúrát, akkor megváltozik európai helyzetérzésünk is, Kelet és Nyugat határán felismerjük a Széchenyi által megpillantott igazságot: Kelet népe vagyunk. A jövőben egyre kevésbé akarunk a nyugati kultúrák lerakódóhelye lenni. Józan ítéletünk azt parancsolja, hogy a távoli kapcsolatok helyett legközvetlenebb keleti szomszédainkkal teremtsünk összeköttetést. Az európai kultúrában új hangot, egyéni színt jelent a magyar nemzeti kultúra.

A találkozó mély benyomást tett magára Németh Lászlóra is. Visszaemlékező kötetében erről így ír: "Hogy a két előadáson miről is beszéltem, azt most már csak Vatai László emlékezetemben maradt megjegyzéséből gyanítom, hogy tulajdonképpen nem az igazságról, hanem a valóságról beszéltem... Este egy egész kis csoport kísért át Földvár széléig, a birkalegelőn, s másnap, mikor felébredtem, s a nyüzsgő táborra gondoltam (a rám sugárzó leányszemekre is talán), nem tudtam megállni, hogy elhatározásommal ellentétben megint át ne sétáljak Szárszóra. S ott voltam ezután minden nap, reggeltől sötétedésig, egészen a szombati táborzárásig. Továbbra is a szünetek vonzottak inkább, nem az előadások és hozzászólások. Az ebéd és a délutáni előadás közt két órán át pihenőt, fürdési időt hagytak, s főként ez alatt fürödtem én a magam megtalált elemében, e lelkesedő és viszontlelkesítő, a régitől annyira elűtő, s érezhetően rajtunk felnőtt értelmiségi ifjúságban. Egy-két hónap múlva így emlékeztem vissza naplójegyzetemben erre a rég hiányzó fürdőzésre: "Szárszón a homokparton egy fiatalember ült mellém beszélgetni. Lassanként 15-20-an is odakéredzkedtek fiúk és lányok. Ott sütöttük ki a régi magyar könyvtár terveit. S ott egy negyedórára azt éreztem: igen, így körülvéve, így gyönyörű szellemi embernek lenni... Ez az este mintha csak önnön variációit hegedülte volna: a páros társalgást, a rokon lelkek közbeszólását, az abból kipattanó tervet, a ragyogó megigézett jövőt, ez újra és újra megismétlődött."...

Ezek után került sor Balatonszárszón a nevezetes 1943. augusztus 23-29. közötti Magyar Élet Konferenciára. A nagyszabású konferencián mintegy 480 fő vett részt, a szervezésben a Kabay Márton kör élén Havas Gáborral, a Magyar Élet Könyvbarátainak társasága Püski Sándor vezetésével oroszánrészt vállaltak. Németh László mellett Veres Péter, Féja Géza, Erdei Ferenc, Karácsony Sándor, Darvas József, Nagy István, Gulyás Pál és Püski Sándor voltak az előadók. Az elhangzott előadásokról nem készült jegyzőkönyv, így azokról csak töredékesen lehet beszámolni, de a korabeli

sajtó szinte naponként foglalkozott vele. Ennek a találkozásnak az eredménye valóban eljutott Magyarország minden zugába. A háború után az ébredező élni akarás olyan lelki szomjúságba torkollik, mely kívánja a megbocsátást, a békességet, a biztonságot és a reménységet. Lelki ébredés söpör végig a Református Egyházon és az SDG Szövetség ennek a szolgálatába áll. 1946-47-ben Szárszó még a jelentkezők felét sem tudja befogadni. Konferenciák, csendes napok, evangélizációk készítetik a kor református ifjúságát, hogy helyezze életét az igazi fundamentumra: Jézus Krisztusra 1945-től 1950-ig az SDG Diákszövetség az ébredés tűzének fáklyavivője a KIE, a Pro Kriszto, a MEKDESZ és a Bethánia Szövetség mellett. Sajnos 1950-ben az SDG Szövetség a többi egyesülethez hasonlóan megszűnik. Alapszabálya értelmében minden ingó és ingatlan vagyona a Magyarországi Református Egyház tulajdonába ment át. Az ingatlan államosítása tehát már a Református Egyház törvényes tulajdonával történt. A konferencia telep állami tulajdon lett, s a SZOT rendelkezett a kezelői joggal.

Dr. Vörös Károlyné Juhos Magda

Zsögödi Nagy Imre: Libás tájkép

„Az pedig az örök élet, hogy megismerjenek téged” (János 17:3.)

*Pesterzsébet, 2008-04-20
Takaró Tamás, esperes*

Lekció: Máté 22; 23-46

„Ugyanazon a napon menének hozzá (tudniillik Jézushoz) a sadduceusok, a kik a feltámadást tagadják, és megkérdezik őt, Mondván: Mester, Mózes azt mondta: Ha valaki magzatok nélkül hal meg, annak testvére vegye el annak feleségét, és támasszon magot testvérének. Vala pedig minálunk hét testvér: és az első feleséget vevén, meghala; és mivelhogy nem vala magzata, feleségét a testvéreére hagyá; Hasonlóképen a második is, a harmadik is, mind hetediglen. Legutoljára pedig az asszony is meghala. A feltámadáskor azért a hét közül melyiké lesz az asszony? Mert mindeniké vala. Jézus pedig felelvén, monda nékik: Tévelyegtek, mivelhogy nem ismeritek sem az írásokat, sem az Istennek hatalmát. Mert a feltámadáskor sem nem házasodnak, sem férjhez nem mennek, hanem olyanok lesznek, mint az Isten angyalai a mennyben. A halottak feltámadása felől pedig nem olvastátok-é, a mit az Isten mondott néktek, így szólván: Én vagyok az Ábrahám Istene, és az Izsák Istene, és a Jákób Istene; az Isten nem holtaknak, hanem élőknek Istene. És a sokaság ezt hallván, csodálkozáék az ő tudományán. A farizeusok pedig, hallván, hogy a sadduceusokat elnémította vala, egybegyűlének; És megkérdé őt közülök egy törvénytudó, kísértvén őt, és mondván: Mester, melyik a nagy parancsolat a törvényben? Jézus pedig monda néki: Szeresd az Urat, a te Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes elmédből. Ez az első és nagy parancsolat. A második pedig hasonlatos ehhez: Szeresd felebarátodat, mint magadat. E két parancsolattól függ az egész törvény és a próféták. Mikor pedig a farizeusok összegyülekezének, kérdezé őket Jézus, Mondván: Miképen vélekedtek ti a Krisztus felől? kinek a fia? Mondának néki: A Dávidé. Monda nékik: Miképen hívja tehát őt Dávid

lélekben Urának, ezt mondván: Monda az Úr az én Uramnak: Űlj az én jobb kezem felől, míglen vetem a te ellenségeidet a te lábaid alá zsámolyul. Ha tehát Dávid Urának hívja őt, mi módon fia? És senki egy szót sem felelhet vala néki; sem pedig nem meri vala őt e naptól fogva többé senki megkérdezni.”

Alapige: Máté 22; 29

„Jézus pedig felelvén, monda nékik: Tévelyegtek, mivelhogy nem ismeritek sem az írásokat, sem az Istennek hatalmát.”

Kedves Testvérek! Mai igehirdetésemnek ez a címe: - azért mondom el előre hogy könnyebben lehessen követni az igemagyarázatot - Titkos szervezkedés, nyilvános bukás. Ha nem lenne kezemben a Bibliám, csak a mindennapi életben néznék körül, akkor is újra és újra találkozónék ezzel a párosítással. A mindennapi életünk szerves része, sajnálatos módon hozzánk tartozik, hogy vannak titkos szervezkedések és időről-időre nyilvános bukások.

Amikor Jézus színre lépett és megkezdte a maga munkáját, nagyon hamar megindult ellene a titkos, titokban tartott, rejtett, rejtegetett szervezkedés. Ahogy Jézus cselekedett, amit hirdetett, képviselt, egyrészt nagyon hamar kiváltotta az egyszerű emberek szeretetét, vonzódását, csodálatát. Ezért van az, hogy Jézus Krisztus körül mindig tömegek is vannak, százak, sokszor ezrek, egyszerű emberek, akiknek mindaz amit Jézus tesz, amit mond, az valamiképpen vonzó. Másrészt azonban a hivatalosak, az egyházi és a politikai vezetők az első pillanattól kezdve hogy Jézus kezdte mondani és cselekedni mindazt amiért jött, a féltékenység, a harag, és a gyűlölet okán szervezkedni kezdtek ellene. Az evangéliumokban többször is találkozunk ezzel a tervvel és gondolattal, most idézem a bibliai ígét: „Tanácsot tartottak, hogy Jézust szóval ejtsék el.”

Sokszor kérdeztek Jézustól dolgokat, egyszerűen csak azért, hogy hátha lesz majd olyan a válaszaiban, valami amibe bele lehet majd kötni. Valami amivel kelepcébe lehet csalni. Folyamatosan szervezkedtek Jézus ellen. Jézus mindig nyíltan beszélt és cselekedett. Mindig hallhatták az emberek,

ezért akik el akarták fogni Jézust szóval, törbe ejteni, mindig követték. Hallgatták, figyelték. Nem azért hogy bármit is elhiggyenek abból amit mond, dehogy is! Hanem mond-e valami olyat, amibe aztán bele lehet kapaszkodni. És bizony Jézus sokszor mondott olyat, ami fel is bosszantotta az egyházi és állami vezetőket, a hatalmasokat. Bizony sokszor mondott olyat! A most olvasott igeszakaszunk előtt éppen ilyet csinált Jézust. Elmondott egy példázatot a királyi menyegzőről, arról hogy Isten készített egy csodálatos királyságot, és abban olyan az élet mint egy esküvőn, mint egy menyegzőn. És valóban így is tanítja az egész Biblia, hogy az a csodálatos ország ahova reménységünk szerint egyszer meg fogunk érkezni, az egy boldog ország. Jézus nem tudta igazán egyszerűbbé tenni ennél, minthogy a hallgatónak azt mondta, olyan az Isten országa, és olyan ott az élet, mint egy menyegzőn amit a király rendez. Milyen csodálatos lehet! Jézus ebben a példázatában azt mondja hogy sokan vannak hivatalosak, akiknek ott kéne lenni. De nem lesznek ott! És olyanok fognak oda kerülni, akikről nem is gondolnánk. A hivatalosak, a Heródes pártiak, a Sadduceus pártiak, a farizeus pártiak értették hogy róluk van szó. Annyira felbosszantotta őket ez a példázat. Hogy Jézus azt mondja, mi nem leszünk ott, mi? Hogy ekkor végső döntésre szánták el magukat. Összeültek a pártok képviselői, ez a három párt, és megbeszélték a taktikát. Végigelemezték, végiggondolták, elosztották a szerepeket, és elindul a Jézus elejtése, szóval történő törbevasalása és megfogása. Ugye nem ismerős a XXI. századból?

Három különböző párt tagjai tanácskoztak. Közös volt a céljuk, közös volt a módszerük is, csak a megvalósulás útja, a megvalósítás útja volt más. Mi volt a cél? A közös cél az volt, ezt a Jézust valamiképpen félre kell állítani! El kell lehetetleníteni! Ki kell vonni a társadalom életéből! Ne hasson! Ne szólhasson! Mindazt amit ő képvisel, nekünk nem tetszik. Valamiképpen el kell hallgattatni! Zárjuk ki a közéletből!

A módszer is közös volt, és ez így hangzott: Beszéltesük, kérdezzünk tőle! Majd csak mond valamit amivel kizárhatjuk Izrael népe

életéből végérvényesen. Majd csak mond valamit amivel megbélyegezhetjük! Csak beszéltessek! Csak kérdezzük! Hogy lehet valakit kiírni, kizárni, megsemmisíteni, lenullázni a közéletből? Ma is vannak ilyen hívó szavak, tabuk, közéleti varázsszavak amelyekkel le lehet írni valakit a közéletből. Jézus mindhárom pártnak az útjában volt. Mindháromnak. Ebből a három pártból kettő nagy létszámú párt volt, egy kicsi, az törpepárt volt. Létszámában kicsi volt, de nagyon erős a hatása a társadalomra. A cél közös: ellehetetleníteni Jézust. A módszer közös: beszéltessek, kérdezzünk s majd csak lebukik. Csak az út volt különböző.

Először a létszámban legkisebb párt, a Heródes pártiak jöttek Jézushoz hogy megkísértsék. Ez a Heródes párt úgy jött létre, hogy egy család, ez volt a Heródes család, és a római hatalom képviselői együtt hoztak létre egy pártszövetséget. Nem döbbenetes? Az elnyomott kis nép képviselői az őket elnyomók képviselőivel szövetkeztek, és létre hoztak egy pártot. A Római birodalom képviselői és a kis zsidó nép egyetlen családjának a képviselői összefogtak, azzal hogy létrehoznak együtt egy igazi birodalmat Izraelben, amelyikben ott van a zsidóság és ott van Róma képviselete egyaránt. Elnyomók és elnyomottak szövetsége egy pártban.

Hízelegve kezdik a kísértést. Odamennek Jézushoz és ilyeneket mondanak: „Tudjuk rólad hogy igaz vagy. Tudjuk rólad hogy Isten útját igazán tanítod. Tudjuk hogy nem törödsz a véleményekkel, bátran szólsz. Nem érdekel téged, hogy mi lesz a következménye. Mondd, szabad-e a császárnak adót fizetni. Szabad-e?” Jézus elkér egy pénzt és azt kérdezi: „Kié ez a pénz? Kinek van rajta a képe és az írás?” A képen a császár van. Az írás és a pénz az övé. „Akkor adjátok meg a császárnak azt, ami a császáré.” De hozzát teszi: „És Istennek meg azt, ami az Istené.” Egy szót sem szólva, elmentek a Heródes pártiak. Csak ennyit ír róluk a Biblia: „megszégyenülve”. Ugyanazon a napon jött Jézushoz a következő párt, a Sadduceusok pártja. Azt mondja az ige: „ugyanazon a napon”.

Értitek? Jól meg volt ez szervezve. Egy pillanatra meg ne nyugodjon! A lelkét örökké zaklassuk. Ugyanazon a napon ment hozzá a következő párt. És kísértették. Ez a párt arról volt nevezetes, egy vallási párt volt, hogy tagadták a feltámadást. Ugyanazon a napon. Egy képtelen helyzetet vázoltak Jézus elé, hogy egy asszonynak hét férfitestvér sorban mind a férje lehetett az előző halála miatt. A zsidók törvénye kimondta, ha egy házasságban gyermek nem született, és meghalt a férfi, a férfi testvére köteles volt elvenni az elhunyt testvér feleségét, hogy magot támasszon, vagyis hogy a vérvonal menjen tovább. Odaállnak Jézus elé egy történettel. Egy asszonynak hét férje volt, hét édestestvér. Gyermek sehol nem született, végül meghal az asszony. Ha van feltámadás, ki lesz a férj? Mert hogy mind a hét az volt.

Kedves testvérek! Jézus kimond válaszul egyetlen egy szót, amelyik azóta is teljes érvénnyel igaz minden vallási eltévelyedésre, amikor ezt mondja: „Tévelyegtek.” Már a kérdésekből kiderül, mert nem ismeritek sem a Bibliát, vagyis az írásokat, sem nem ismeritek Isten hatalmát. Ez a mi keresztyén Magyarországonk is, benne a református gyülekezetek számtalan tagja is, tele van a fejében tévelygéssel. Néha megdöbbenek amikor emberekkel beszélgetek hitbeli, vallásbeli kérdésekről, hogy mennyi zűrzavar, mennyi tévelygés van a szívünkben és a fejünkben! Azokról már nem is beszélek akik vallási kérdésekben megnyilatkoznak, miközben semmi kapcsolatuk sincs egyetlen vallásos közösséggel sem! Mit mond Jézus? Minden tévelygés oka hogy nem ismeritek a Bibliát, nem ismeritek az írásokat. De nem ismeritek Isten hatalmát sem. Ezért buta dolgokat kérdeztek és buta dolgokat állítotok. Egyébként ez így van a tudomány, az ismeret minden területén. Ha abban én nem mélyedtem el, nem ismertem meg, buta dolgokat mondok. Nyilván egy szakember számára, egy agykutató számára, én jó szándékkal kérdezhetek egészen buta dolgokat.

„Tévelyegtek, mert nem ismeritek sem az írásokat, sem Istennek hatalmát.” Sajnos a mi református egyházunk tagjai sem ismerik az írásokat. Tisztelet a kivételnek. Nem ismerik a

Bibliát. Nem ismerik Isten igéjének az üzenetét. Meggyőződés, hogy a templomba járó emberek legtöbbször képtelenek lennének 20 bibliai igét, a több mint 30 ezerből idézni. Szerintem a legtöbbször tizet sem tud. Félek tőle, hogy még olyanok sem, akik egyébként nagy rendszerességgel járnak templomba. „Tévelyegtek, mert nem ismeritek az írásokat. Sem nem ismeritek Istennek a hatalmát.”

Egyszer Jézustól megkérdezték, hogy szabad-e elválni. Volt idő amikor ez kérdés volt. Szabad-e elválni? És Jézus mit válaszolt? „Nem olvastátok, hogy mi van erről megírva?” A kérdezők elárulták, hogy nem olvasták. Ezért nem is tudják. Persze van véleményük róla! „Nem olvastátok mit írt erről nektek Mózes?” Nem olvasták. „Mi van megírva? Az van megírva” – mondja Jézus – „hogy ott a mennyben, Isten országában, nincs házasság. És akik oda bekerülnek olyanok lesznek mint az angyalok. De ti azért kérdeztek tőlem butaságot, mert nem ismeritek az írásokat. Nem tudjátok hogy mi van megírva.”

A feltámadásról kérdezték Jézust. Kedves testvérek! Ez egy roppant fontos kérdés. És azt gondolom az egyik legnagyobb zavar ami a szívünkben és az eszünkben van - nyilvánvalóan ebbe belesegít a televízió folyamatos nézése, és az ott látott és hallottak sok zagyvasága is – éppen a feltámadás körül van. Mit tudunk mi a feltámadásról? Jézus elmondott egy példázatot, a gazdag és a Lázár történetét. Abban nyilvánvalóvá tette a következőket: nem a halálé az utolsó szó, mikor valakinek itt a földön utolsót dobban a szíve. Az Istentől belénk lehelt lélek, amit a teremtkor belénk lehelt él, nem fog rajta a halál. Aztán kiderül hogy mindenki feltámad, akár hiszi, akár nem, akár akarja, akár nem. De ez a feltámadás nem azonos a reinkarnációval. Hogy majd egy minőségileg magasabb vagy alacsonyabb rendű formában élem tovább az életemet. Ha jó ember voltam akkor egy másik ember életét, akár egy szinttel magasabb szintű életét élem, ha rossz ember voltam, akkor is élek tovább egy alacsonyabb szintű életben, el egészen hogy

akár egy állatba is beleköltözhet a lelkem. De mindenki él tovább.

Jézus azt mondja, hogy megismerhető halála után a gazdag is, meg Lázár is. Nem veszítik el a személyiségüket. Egymásra fogunk ismerni. Jaj, ha valaki hiába keresi majd a gyereket, a testvérét, a társát! Van feltámadás, de ez lelki testben történik. Nem földiben, mint a Jehova tanúi tanítják. Van feltámadás és követi azt egy ítélet, amikor Jézus elé áll az egész emberiség, mindenki. „Mert nekünk mindnyájunknak meg kell jelenni” – mondja Biblia – „a Krisztus ítélőszéke előtt.” Ezért van valaki, aki megkerülhetetlen a feltámadás és az örök élet dolgában, és ez Jézus.

Aztán azt mondja Jézus, hogy nem csak nem ismeritek az írásokat, de Istennek a hatalmát sem ismeritek, mert akkor tudnátok, hogy Isten az élőknek az Istene. Megint mit mond? „Nem olvastátok, hogy én Ábrahámnak, Izsáknak, és Jákobnak az Istene vagyok?” Kiderül, hogy ezt sem olvasták. A sadduceusok elnémultak. És ekkor lép színre a harmadik párt, a farizeusok. „Mester! Melyik a nagy parancsolat a törvényben?” A Heródes pártiak a gyűlölt, az őket, az egész népet elnyomó római császárnak való adófizetés kényszeréről kérdezték Jézust. És itt a hazaszeretetet, és az állami törvények szigorúan vételét kérdezték. A sadduceusok a sokak által vallott, általuk nem vallott feltámadásra kérdeztek, egy vallási kérdést tettek fel. A farizeusok pedig mint az isteni törvények őrei, a bibliai törvényre kérdeztek rá.

Ezek a farizeusok mindig féltették a törvényt Jézustól. Emlékeztetek bennötöket arra amikor egy asszonyt paráznságon tetten értek, és hurcolják Jézus elé. Az ószövetségi törvények szerint azt a nőt meg kellett volna élve kövezni. Viszik Jézus elé, és azt kérdezik: Na te mit mondasz? Van a törvénykönyv, az azt mondja meg kell halnia. És te mit mondasz? És hogy mennyire komolyan veszik a törvényt, mindegyiknek a kezében ott van egy hatalmas kő. Úgy mennek, készen arra hogy megöljék a nőt. Mindig féltették a farizeusok Jézustól a törvényt. Hogy túl sokat beszél ez a Jézus a szeretetről, meg a megbocsátásról. Mi lesz akkor a törvénnyel? „Melyik a nagy parancsolat?” A tízparancsolat

közül egy? A több mint hatszáz ószövetségi törvényből valamelyik? Mondd Jézus! Melyiket veszed komolyan, melyiket nem? És Jézus idézi Mózeszt és azt mondja: „Szeresd az Urat, a te Istenedet teljes szívedből, lelkedből. Ez az első és nagy parancsolat. És van egy másik. Szeresd a te felebarátodat, a másik embert, mint magadat.” Ez Jézus válasza: Szeress! Ez a nagy törvény. Szeress! Ezt nem tudták a farizeusok. És azóta is a farizeusi lelkű ember erre képtelen, hogy szeresse a másik embert. Áldozatos szeretettel, hogy szeresse igazán. Jaj, mikor valaki csak a törvényt ismeri, de szeretni nem tud! Amikor szeretethiányban elpusztulnak körülötte az emberek, a gyereke, az unokája, a társa, az élet. Valamelyik este a héten egy kanonika vizitációról jöttünk haza a gyülekezet főgondnokával, és a Petőfi-híd lábánál, ott a Dunaparton este olyan fél tíz - tíz lehetett, iszonyatos állapotban százával fiatalok, tizenévesek. Volt olyan köztük, akit nem tudtunk egyszerűen kikerülni sem az út közepén mert ott állt, kezében támolyogva valami itallal. És a többiek sorban mind! Az jutott eszembe mennyi felelős, figyelmes, érzékeny szeretetet kaptak ezek? Mennyit? Vagy pokolban éltek, apa-anya poklában, apa-anya háborúi közepette. Ahonnan menekülni kell, bárhova és bármibe. A titkos szervezkedők lebuktak. És befejeződik a történetünk azzal, hogy Jézus azt mondja végül mindegyiknek: „Most én kérdezek.” És a kérdés így hangzik: „Mi a véleményetek Krisztusról?” És most ez nekünk szól. Talán mi is fogalmazunk kérdéseket, hitbeli kérdéseket. Van-e Isten? Nincs-e? Milyen? Ki tudja kinek a fejében, szívében a hit világával kapcsolatban milyen kérdések fogalmazódnak, fogalmazódtak. Most Jézus kérdez. Eddig ti kérdeztetek, most én kérdezek. Miként vélekedsz a Krisztusról? Ki ő? - kérdezte Jézus az őt kérdezőket. Tényleg! Neked, szerinted ki ő? Miként

vélekedsz róla? Mert testvérek bármilyen vallás tagjai vagyunk is, bármilyen kicsi, vagy sok, lelki, vallásos ismeretünk, érzelmünk, érzésünk van, bármilyen gondolatok foglalkoztatnak, ha foglalkoztatnak a hit dolgaival kapcsolatban bennünket. Van egy döntő kérdés. Istent nem fogja érdekelni, hogy katolikus voltál vagy református, baptista vagy evangélikus. Abszolút nem fogja érdekelni. Csak egy dolog. De azt mindenkitől megkérdezi, és arra mindenkinek válaszolnia kell. Szerinted kicsoda ez a Jézus, és neked ki? Ez az egy kérdés megkerülhetetlen, minden más megkerülhető. És hogy a test halála után hogyan tovább, ezen a kérdésre adott válaszon múlik. Amikor Jézus feltette az őt kérdezőknek ezt a kérdést, elnémultak. Remélem ti csak a templomi csend, rend miatt vagytok igazán csendben. De belül nem vagytok némák erre a kérdésre. Miképpen vélekedsz Krisztusról? Kid ő? Jézus maga is feltette ezt a kérdést: „Kinek mondanak engem az emberek?” És akkor válaszoltak: „Egyesek azt mondják te Illés vagy, mások azt mondják te próféta vagy.” Akkor Jézus megállítja őket és azt mondja: „És ti kinek mondotok engem?” Megszólal Péter: „Te vagy a Krisztus, az élő Istennek fia.”

Te kinek mondod őt? Bármilyen párt szimpatizánsa vagy. Üdvösségesen csak egy jó válasz van, bárcsak szív szerint lenne mindannyiunké: „Te vagy a Krisztus, az élő Isten fia, az én megváltóm.”

Ámen!

Rendszeres gyülekezeti alkalmak

Gyülekezeti alkalmak nyári rendje június 20-tól:

Kedd 10 óra asszonyok bibliaórája

Csütörtök 10 óra gyülekezeti bibliaóra

Vasárnap 10 óra felnőtt- és gyermek-istentisztelet, valamint gyermekmegőrzés

---

Gyülekezeti hírmondó: a Pesterzsébet Központi Református Egyházközség kiadványa.

Cím: 1204 Budapest, Ady Endre u. 81. 283-00-29 www.pkre.hu

Felelős szerkesztő: Pappné G. Judit

Felelős kiadó: Takaró Tamás esperes, lelkipásztor